

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060202

DOM
2022-05-25
Stockholm

Mål nr
P 4463-21

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-03-18 i mål nr P 2353-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Net4Mobility Handelsbolag, 969739-0293
Netel AB
Kaserngården 4
791 40 Falun

Ombud: Matilda Björk
Telenor Sverige AB
Box 3081
169 03 Solna

Motparter

1. Bengt E. Lindahl
Roslagsgatan 2
441 57 Alingsås

2. Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommun
441 81 Alingsås

SAKEN

Bygglöv för telemast och tre teknikbodas på fastigheten Noltorp 2:4 i Alingsås kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1806703

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Net4Mobility Handelsbolag har yrkat att bygglov ska beviljas i enlighet med ansökan.

Bengt E. Lindahl har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommun har getts tillfälle att yttra sig men har inte hörts av.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Net4Mobility Handelsbolag har anfört sammanfattningsvis följande. Det är inte möjligt att genomföra regeringens mål att Sverige ska bli bäst i världen när det gäller trådbunden och trådlös kommunikation, om basstationer inte får uppföras. För att kunna hantera stora mängder mobiltrafik på ett effektivt sätt så vill man som operatör försöka komma så nära mobilanvändarna som möjligt. Detta är kopplat till de begränsade radioresurserna och hur dagens mobiltelekommunikationsteknik är utformad att hantera stora volymer av trafik. Basstationen behövs för att ge fullgod täckning i ett modernt samhälle. Detta bl.a. för att allt fler arbetar hemifrån och att användandet av sociala kontakter är mycket omfattande. Den kommer också behövas för inhämtandet av information via det mobila nätet. Placeringen är väl vald ur ett radiotekniskt perspektiv eftersom trafiken kan tas om hand effektivt med en förhållandevis liten basstationsanläggning. Andra alternativ är utredda. Det finns flera mobilkommunikationsanläggningar som är närmare väg än trettio meter. Trafikverket har inte förtydligat vad risken med en sådan placering skulle vara. Den befintliga platsen är markerad på bilderna. Även kraftledningarna är utpekade. Avstånd mellan kraftledningar och mobilkommunikationsanläggning är minst 200 meter. Antennernas riktningar framgår och därmed vilka områden som bolaget behöver täcka upp.

Bengt E. Lindahl har anfört sammanfattningsvis följande. Den nuvarande placeringen i kraftledningsstolpen är uppsagd. Kraftledningen kommer att grävas ner och förläggas i plaströr. Det arbetet pågår sedan början av 2021 och avslutas i närtid. Nya basstationen

kan placeras på den gamla platsen, alltså där kraftledningsstolpen stod. Det finns ingen risk att masten med en sådan placering skulle påverka trafiksäkerheten, och närområdet skulle inte störas. El och infrastruktur finns också vid den platsen vilket gör det alternativet ekonomiskt gynnsamt. I andra hand bör anläggningen flyttas tjugo meter norrut längs Fäbostigen för att störa mindre. Den befintliga basstationen alstrar kontinuerligt ljud. Anläggningen borde placeras på så stort avstånd som möjligt från hans bostadshus.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Bolaget vill uppföra den trettio meter höga masten för basstationen inom ett område som enligt detaljplanen ska användas som parkmark. Det finns inget samband mellan masten och den markanvändning som föreskrivs i planen. Masten kommer dessutom att vara väl synlig för flera av de boende i området och placeras nära bostadsfastigheterna. Med hänsyn till detta är det inte fråga om en liten avvikelse från detaljplanen (se 9 kap. 30 § första stycket 2 och 31 b § 1 plan- och bygglagen (2010:900) samt NJA 2020 s. 786).

När genomförandetiden för en detaljplan har gått ut får emellertid bygglov ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om åtgärden är förenlig med detaljplanens övergripande syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse (se 9 kap. 31 c § 1 plan- och bygglagen och NJA 2020 s. 786 p. 15).

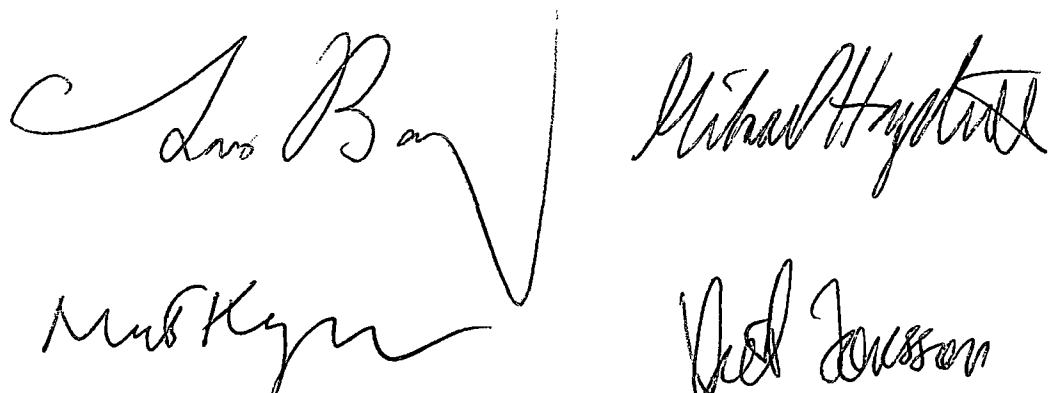
Funktionell trådlös telekommunikation är av stor betydelse för ett bostadsområde. Det finns inte skäl att ifrågasätta bolagets bedömning att den valda placeringen skulle bidra till detta. Mot denna bakgrund får åtgärden anses förenlig med planens syfte. Anläggningar för trådlös telekommunikation får även normalt anses tillgodose ett allmänt intresse. På ett allmänt plan finns det således förutsättningar att bevilja ansökan om bygglov.

Den aktuella masten – en trettio meter hög fackverkskonstruktion utan stag – kommer emellertid att placeras endast tolv meter från Bengt E. Lindahls bostadsfastighet och ca tjugo meter från bostadshuset. Han har anfört att masten kommer att upplevas som påträngande för honom om den placeras så pass nära fastigheten.

Placering av ett byggnadsverk får inte ske så att det kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt (se 2 kap. 9 § plan- och bygglagen). Regeringsrätten har uttalat att det starka allmänintresset av god trådlös telekommunikation medför att avståndet mellan en mast och ett bostadshus inte kan vara ensamt avgörande vid bedömningen av om det föreligger betydande olägenhet. Den generella svårigheten att finna lämpliga platser som inte i stället stör någon annan måste också vägas in. (Se RÅ 2010 ref. 62.)

Mastens höjd och det korta avståndet till bostadsfastigheten kommer att innebära en mycket påträngande visuell påverkan. Utredningen ger inte stöd för att det just i detta område skulle vara svårt att placera masten på ett något större avstånd till bostadsfastigheterna, men ändå inom samma markområde. Det konstateras härvid att basstationens nuvarande placering är i ett motsvarande område på andra sidan av Kungälvsvägen. Sammantaget bedömer Mark- och miljööverdomstolen att masten inte kan placeras så pass nära Bengt E. Lindahls fastighet utan att betydande olägenhet uppstår. Eftersom det inte finns förutsättningar att ge bygglov ska överklagandet avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Mikael Hagelroth, tekniska rådet Mats Kager samt hovrättsrådet Henrik Jonsson, referent.

Föredragande har varit Richard Bexelius.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-03-18
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr P 2353-20

PARTER

Klagande

Bengt E. Lindahl
Roslagsgatan 2
441 57 Alingsås

Motparter

1. Net4Mobility HB
Att: Joakim Ljungberg
Netel AB
Kaserngården 4
791 40 Falun

2. Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommun
441 81 Alingsås

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut 2020-05-11 i ärende nr 403-47837-2019, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av basstation och teknikbodar på fastigheten Alingsås Noltorp 2:4

DOMSLUT

Med ändring av länsstyrelsens beslut upphäver mark- och miljödomstolen Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommuns beslut den 20 november 2019 (§ D BI 2019-000973, dnr LOV 2019-000074) om bygglov för basstation och teknikbodar på fastigheten Alingsås Noltorp 2:4.

YRKANDEN M.M.

Bengt E. Lindahl har såsom det får tolkas yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska upphäva det beviljade bygglovet. Han har hänvisat till vad han anfört i länsstyrelsen, men tillagt bl.a. följande.

Hur kan motiveringen vara att: "platsen är den mest lämpade avseende avstånd till väg och omkringliggande bebyggelse ". Några hundratal meter från den föreslagna platsen är höjdläget avsevärt högre vilket skulle förbättra täckningsområdet väsentligt. Masten kan också, utan att dess funktion påverkas negativt, flyttas ett tjugotal meter så att hans fastighet i vart fall inte skadas vid ett masthaveri. Om inte länsstyrelsen har någon möjlighet att påverka placeringen av masten, vem har då den möjligheten? Frågan är varför det överhuvudtaget behövs en mast i området eftersom det finns en befintlig mast på andra sidan Kungälvsvägen, mindre än 100 meter bort.

Hans fastighet gränsar till ett grönområde med bl.a. en bollplan som nyttjas flitigt av områdets yngre människor. Några hundra meter från den föreslagna platsen skulle en placering inte innebära någon störning för befintliga fastigheter. Varför förstöra en grönyta som är lektyta för barn?

Han har förstått det som att Trafikverket kräver att master placeras minst 30 meter från i detta fall Kungälvsvägen, för att undvika att masten genom ett haveri hamnar på vägen. Ska han behöva acceptera att masten placeras mindre än 10 meter från tomtgräns och ca 12 meter från sovrummet? Han anser att masten ska placeras på ett annat läge eller samlokaliseras med mast tvärs över Kungälvsvägen. Enligt Strålskyddsstiftelsen finns det risk för DNA-skador för boende inom 80 meter från mobilmaster eller basstationer.

Samhällsbyggnadsnämnden har motsatt sig ändring och har i huvudsak anfört följande. Nämnden hänvisar till sitt beslut och bedömningar som framgår av det. Bedömningen görs av sökt placering och lämpligheten av den.

Net4Mobility HB har förelagts yttra sig men har inte avhörtts.

DOMSKÄL

Aktuell del av fastigheten Noltorp 2:4 omfattas av detaljplan som vann laga kraft den 6 november 1990. Planens genomförandetid har löpt ut.

Gällande bestämmelser framgår i allt väsentligt av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen kan inom ramen för detta mål endast pröva den ansökan om bygglov som samhällsbyggnadsnämnden har prövat i sitt beslut och som länsstyrelsen har prövat i det nu överklagade beslutet. Eventuella andra placeringar som inte innefattas i aktuell ansökan om bygglov kan därmed inte bli föremål för mark- och miljödomstolens prövning i detta mål.

Mark- och miljödomstolen har granskat handlingarna i målet och övervägt vad parterna anfört i domstolen. Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens skäl bortsett från frågan om betydande olägenhet där domstolen gör följande bedömning.

Marken som åtgärderna ska uppföras på har beteckningen "Park" i detaljplanen, med förtydligandet "Anlagd park" och sådan mark är vanligtvis inte avsedd för bebyggelse.

Enligt obestridd uppgift från Bengt E. Lindahl används marken som bollplan och lekyta. Av nämndens beslut framgår bl.a. att åtgärden innebär att man etablerar ett 30 m högt ostagat torn samt tre tillhörande teknikbodar invid Laggarestigen. Vidare anges i beslutet följande.

"Ärendet har även remiterats till Trafikverket som har inkommit med ett yttrande (2019-09-17) där man påtalar att avståndet till vägområde ska var minst 1,5 gånger mastlängden. I ett kompletterande yttrande säger man att det går att göra avsteg från det kravet om det är så att det inte finns plats att placera masten på en annan position där avståndet är 1,5 gånger mastens höjd."

I Trafikverkets första yttrande anges bl.a. följande.

”Avståndet mellan en mast och en allmän väg ska, med hänsyn till trafiksäkerhet, vara minst 1,5 gånger mastens totalhöjdmeter oavsett typ av väg. I detta fall motsvarar det ett avstånd på minst 45 meter då mastens totalhöjd är 30 meter.”

Bengt E. Lindahl har bl.a. invänt ifråga om varför han ska finna sig i ett betydligt kortare avstånd mellan masten och hans hus än det avstånd Trafikverket anser ska finnas i förhållande till närliggande väg.

Masten är som framgår ovan 30 m hög och ska enligt ansökan med fastställda ritningar placeras ca 12 m från Bengt E. Lindahls fastighet Roslagen 8, och ca 20 m ifrån bostadshuset.

Av de rättsfall som både länsstyrelsen i dess beslut såväl som sökande i yttrande inför nämndens prövning hänvisat till; RÅ 2010 ref 62 I–III framgår att kraven för bygglov ansågs uppfyllda för master som placerats relativt nära bostadshus.

Av RÅ 2010 ref 62 I framgår att ansökt åtgärd var en 48 m hög fackverksmast som placerats 49 m från närmaste bostadsbyggnad på mark som inte var detaljplanelagd. Av Högsta förvaltningsdomstolens (då Regeringsrätten) domskäl framgår bl.a. följande.

”Det står i och för sig klart att masten står nära den angränsande fastighetens bostadshus. Vid den avvägning som då måste göras mot enskilda intressen kan emellertid avståndet till masten från en fastighets huvudbyggnad inte ensamt få avgöra om masten likväl ska tillåtas.

Även om masten upplevs som påträngande, finner Regeringsrätten att allmänintresset - och den generella svårigheten att finna för ändamålet lämpliga platser som inte i stället stör någon annan - gör att klagandena får tåla den olägenhet som masten innebär.”

Av RÅ 2010 ref 62 II framgår att det i det fallet var frågan om ett 36 m högt radiotorn (av fackverkskonstruktion) och två teknikbodar som placerats på detaljplanelagdmark som endast fick användas för transformatorstation och därmed jämförligt ändamål. Tornet var placerat 35 m från närmaste huvudbyggnad och 30 m från närmaste mindre bostadsbyggnad på en av grannfastigheterna. Högsta

förvaltningsdomstolen bedömde åtgärden som planenlig och att, trots att tornet upplevdes som påträngande så medförde det inte betydande olägenheter.

Av RÅ 2010 ref 62 III framgår att det i det fallet var frågan om ett 36 m högt torn för mobiltelefoni och en teknikbod placerade inom mark som inte var detaljplanelagd. Masten hade placerats 55 m från närmaste bostadshus.

Högsta förvaltningsdomstolen uttalade bl.a. följande i domskälen.

”Det står i och för sig klart att masten står nära den angränsande fastighetens bostadshus. Vid den avvägning som då måste göras mot enskilda intressen kan emellertid avståndet till masten från en fastighets huvudbyggnad inte ensamt få avgöra om masten likväl ska tillåtas.

Även om masten upplevs som påträngande, finner Regeringsrätten att allmänintresset - och den generella svårigheten att finna för ändamålet lämpliga platser som inte i stället stör någon annan - gör att klagandena får tåla den olägenhet som masten innebär.”

Mark- och miljödomstolen noterar att i två av målen var marken inte detaljplanelagd och i det tredje fallet var marken detaljplanelagd för tekniska anläggningar (och bedömdes som planenlig åtgärd), således finns det väsentliga skillnader vid bedömningen vad man ska närboende ska behöva förvänta sig att marken tas i anspråk för. Närmaste avstånd mellan mast/torn och bostadshus var i RÅ 2010 ref 62 I-III 30 m att jämföra med i nu aktuellt mål, ca 20 m.

Av nämndens beslut framgår att sökanden har:

”utrett olika placeringar och valt den plats som i förhållande till andra master, täckning i nätet och övriga omständigheter är lämpligast. Aktuell plats är den mest lämpade för att täcka in så stort område med boende som möjligt.”

Av handlingarna i målet framgår inte hur många och vilka alternativa platser som har utretts. Mark- och miljödomstolen bedömer att masten kommer att upplevas påträngande för Bengt E. Lindahl, med en 30 m mast placerad endast ca 20 m från bostadshuset och 12 m från hans fastighet Roslagen 8. Mot bakgrund av bl.a. Trafikverkets yttrande anser domstolen att Bengt E. Lindahl har fog för sin oro att en placering av masten i föreslaget läge innebär säkerhetsrisker för hans egendom.

Till det kommer de olägenheter som hör ihop med mastens visuella inverkan på hans fastighet. Placeringen av masten är planstridig och det är inte visat varför masten behöver placeras på detta korta avstånd från bostad och tomt. Trots det allmänintresse som är kopplat till ett väl utbyggt mobilnät anser domstolen därför att Bengt E. Lindahls enskilda intresse väger tyngre i detta fall. Mot denna bakgrund finner domstolen att den betydande olägenhet som placeringen av masten innebär för Bengt E. Lindahl medför att överklagandet ska bifallas och bygglovet upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

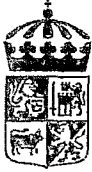
Överklagande senast den 8 april 2021.

Titti Heina

Martin Kvarnbäck

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Titti Heina, ordförande, och tekniska rådet Martin Kvarnbäck. Föredragande har varit beredningsjuristen Sofia Ardeke.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Rättsenheten

Beslut
2020-05-11

Diarienummer
403-47837-2019

Sida
1(6)

Klagande
(delgivning)

Bengt E. Lindahl
bengt.e.lindahl@telia.com

Stefan Nilsson
stefan.nilsson@lansfast.se

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R7

INKOM: 2020-05-28
MÅLNR: P 2353-20
AKTBIL: 3

Motpart

Net4Mobility HB
Netel AB
791 40 Falun

Överklagande av beslut om bygglov för nybyggnad av basstation och teknikbodar på fastigheten Noltorp 2:4 i Alingsås kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandena.

Beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommun (nämnden) beslutade genom delegationsbeslut den 20 november 2019 (§ D Bl 2019-000973, dnr LOV 2019-000074) att bevilja bygglov för nybyggnad av en basstation och tre teknikbodar på fastigheten Noltorp 2:4. Av beslutet framgår bland annat följande.

Sökanden hade utrett olika placeringar och valt den plats som i förhållande till andra master, täckning i nätet och övriga omständigheter är lämpligast. Aktuell plats är den mest lämpade för att täcka in så stort område med boende som möjligt.

Fastigheten omfattas av detaljplan, DP 16, Västra Kvarnbacken, (1990-11-06). Bestämmelserna som gäller för platsen är Park, en allmän plats som vanligen inte är avsedd för bebyggelse. Planavvikelsen bedöms vara förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov då det kan anses vara av ett stort allmänintresse med god infrastruktur för trådlös kommunikation.

Åtgärden bedöms inte innebära en betydande olägenhet för berörda sakägare då strålningen från basstationer inte överskrider referensvärdena när avståndet från den är över 10 meter. Denna mast är 30 meter hög och därför bedöms klara referensvärdet med marginal.

I en stadsmiljö får man förväntas tolerera att stadsbilden till viss del består av tekniska anläggningar. Den tekniska anläggningen behöver i detta fallet ligga centralt för att fungera ändamålsenligt. Den upplevda olägenhet som masten innebär för de närboende bedöms inte vara oskäligt stor sett till samhällets nytta av masten.

Platsen bedöms som den mest lämpade avseende avstånd till väg och omkringliggande bebyggelse.

Nämnden bedömer att föreslagen åtgärd uppfyller tillämpliga bestämmelser i 2 och 8 kap. plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Bengt E. Lindahl har överklagat nämndens beslut och yrkar, som det förstås, att det upphävs. Han anför bland annat följande.

Han undrar varför masten ska placeras så nära hans tomt. Från hans fastighet är det ca 12 meter till byggnationen, som ska uppta ca 7x7 meter enligt ansökan. Till den näst närmsta fastigheten är det ca 40 meter, och till den därefter är det ca 60 meter. Varför inte lägga bygget så att alla blir lika berörda, vilken inte kan påverka mastens funktion. Detta kan ske mycket enkelt eftersom det är ett grönområde utan begränsningar. Han föreslår att masten flyttas ca 15 meter i nordnordvästlig riktning parallellt med gångvägen. Enligt honom är den mest lämpade placeringen den plats där alla berörda drabbas lika av den slutliga placeringen.

Med den i ansökan föreslagna placeringen skulle masten vid ett fall i den vanligtvis västliga vinden falla över hans hus. Ansvarsfrågan kan i sådant fall omfatta både materiella skador och personskador.

Han kan tänka sig att ljud från masten kan upplevas störande vid blåsig väder. Placeringen av masten förfular närområdet. Han undrar om man behöver acceptera detta.

Stefan Nilsson har överklagat nämndens beslut och yrkar, som det förstås, att det upphävs. Han anför bland annat följande.

Han och hans familj bor på Laggarebacken 1. Deras tomt ligger endast 25 meter från den tilltänkta masten samt teknikhus ska uppföras.

Nämnden skriver att åtgärden inte bedöms innebära någon betydande olägenhet för berörda sakägare då strålningen inte överskrider referensvärdena. De väntar efter årsskiftet sitt första barn och vill såklart inte utsätta sitt barn ohälsosam strålning. Var finns underlaget till nämndens uttalande? Ett sådant underlag kan även vara bra att ha vid en eventuell försäljning då masten kommer avskräcka många presumtiva köpare. Tyvärr påverkar en mast värdet på deras bostad oavsett om strålning bedöms ligga under referensvärden eller inte.

Han förstår inte hur man kan placera byggnationen intill en anlagd yta avsedd för barn att leka på. Fotbollsplanen används flitigt och skulle masten rasa skulle det få katastrofala följder. Masten riskerar då även att falla på en villa. Skamligt av nämnden att anse att det allmänna intresset är så mycket högre än den upplevda olägenheten hos de som bor i området. Han tycker att det är märkligt att man har krav på hur långt från vägen masten ska uppföras men att det inte finns några krav på avstånd till varken de boende närmast platsen eller till den asfalterade spelplanen. Det måste finnas platser som är mycket bättre, t.ex. Bolltorps industriområde eller på elstolparna på andra sidan Kungälvsvägen. De står ju redan där och på så vis kan man främja en estetiskt tilltalande utformning som man enligt 2 kap. PBL ska ta hänsyn till.

Enligt 2 kap. 5 § PBL ska byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till människors hälsa och säkerhet. Han anser att man struntar i människors hälsa och säkerhet för att främja mobiltäckning.

Motivering till beslutet

Bestämmelser som beslutet grundas på

Fastigheten omfattas av detaljplan. Bestämmelsen som gäller för platsen är Park.

Enligt 9 kap. 30 § PBL ska bygglov ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan om vissa förutsättningar är uppfyllda. En förutsättning är att åtgärden inte strider mot detaljplanen. Den sökta åtgärden ska även uppfylla kraven i bl.a. 2 kap. 9 § och 8 kap. PBL om byggnaders placering och utformning m.m.

Av 9 kap. 31 b § PBL framgår att bygglov i vissa fall får ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen om avvikelsen är förenlig med detaljplanens syfte. Ytterligare förutsättning är att avvikelsen är liten eller att åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska användas på ett ändamålsenligt sätt.

I 9 kap. 31 c § PBL anges att efter det att genomförandetiden för en detaljplan har gått ut får bygglov utöver vad som följer av 31 b § ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om åtgärden

1. är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse, eller
2. innebär en sådan annan användning av mark eller vatten som utgör ett lämpligt komplement till den användning som har bestämts i detaljplanen

Av 2 kap. 1 § PBL följer att vid prövning av frågor enligt denna lag ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen.

Av 2 kap. 9 § PBL följer att byggnadsverk ska placeras och utformas så att dess avsedda användning inte innebär fara för människors hälsa och

säkerhet eller på annat sätt innebär betydande olägenhet för omgivningen. För att en olägenhet inte ska vara acceptabel krävs att den är av kvalificerat slag.

Länsstyrelsens bedömning

Inledningsvis konstateras att länsstyrelsen har att överpröva det beviljade bygglovets så som det utformats i det nu överklagade beslutet. Det innebär att länsstyrelsen inte har möjlighet att ta ställning till någon alternativ placering av masten.

Som framgår av det överklagade beslutet avses basstationen och tillhörande teknikbodar att placeras på mark som enligt gällande detaljplan utgörs av allmän plats och är avsedd för park. Den sökta åtgärden strider därmed mot detaljplanen och sett ur den aspekten föreligger det hinder mot att bevilja bygglov.

Frågan i ärendet är därför om åtgärden ändå kan accepteras i enlighet med någon av de undantagssituationer som framgår av 9 kap. 31 b eller c §§ PBL.

Enligt länsstyrelsens bedömning är avvikelserna från planen alltför stora för att kunna ses som en liten. Åtgärden kan inte heller bedömas som nödvändig för att området ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt. Möjlighet att bevilja bygglov med stöd av 9 kap. 31 b § PBL föreligger därmed inte.

Efter det att genomförandetiden för en detaljplan har gått ut ges det i 9 kap. 31 c § möjlighet till bygglov, utöver vad som följer av 31 b § för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om åtgärden är förenlig med planens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse.

Ett väl fungerande nät för mobil telekommunikation är ett allmänt intresse, som många gånger kan motivera bygglov för telemaster och liknande anordningar på mark som är detaljplanelagd för andra ändamål (se t.ex. RÅ 2002 ref. 63 samt Mark- och miljööverdomstolens domar den 26 mars 2015 i mål nr P 9535-14, den 14 juni 2016 i mål nr P 11236-15, den 16 juni 2016 i mål nr P 7907-15 och den 9 februari 2017 i mål nr P 1489-16). Även i rättsfall RÅ 2010 ref. 62 I-III uttalade Regeringsrätten (numera Högsta Förvaltningsdomstolen) att utbyggnaden av infrastrukturen för trådlös kommunikation är av strakt allmänintresse.

Med hänsyn till den valda placeringen av telemasten och teknikbodarna och den begränsade ytan de kommer att uppta kan de sökta åtgärderna inte anses inkräkta på möjligheterna att använda området för park. Länsstyrelsen bedömer därmed att det är förenligt med detaljplanens syfte att uppföra en telemast och tre teknikbodar på den aktuella platsen (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 3 mars 2020 i mål nr P 7339-19).

Den sökta åtgärden syftar till att möta behovet av en förbättrad täckning och kapacitet för elektronisk kommunikation i området. Net4Mobility har förklarat att det är viktigt att ha jämn spridning på basstationerna så de inte kommer för nära varandra och täcker samma område då dessa kan störa ut varandra. I det aktuella området finns det inga befintliga master för Net4Mobility att nyttja/samlokalisera med för att uppnå erforderlig täckningsgrad i området. Länsstyrelsen finner ingen anledning att ifrågasätta dessa uppgifter.

Sammanfattningsvis finner länsstyrelsen att de sökta åtgärderna är förenliga med detaljplanens övergripande syfte och tillgodoser ett allmänt intresse. Genomförandetiden för detaljplanen har gått ut och det finns därför förutsättningar att ge bygglov med stöd av 9 kap. 31 c § 1 PBL.

Vad gäller frågan om olägenhet gör länsstyrelsen följande bedömning. I rättsfallen RÅ 2010 ref. 62 I-III uttalade Regeringsrätten (numera Högsta Förvaltningsdomstolen) att det är oundvikligt att en mast för mobiltelefoni på grund av sin höjd i många fall blir synlig från flera håll och ibland måste placeras i nära anslutning till bostadsbebyggelse. Även om en anläggning av aktuellt slag kan upplevas som en olägenhet, så måste därför enskilda räkna med att de kan tvingas tåla ett förhållandevis stort intrång i sin närmiljö. Även om masten upplevdes som påträngande av de närboende, fann Regeringsrätten att allmänintresset – och den generella svårigheten att finna för ändamålet lämpliga platser som inte istället stör någon annan – gjorde att de boende fick tåla den olägenhet som masten innebar.

Vidare utgör, enligt rättspraxis, strålning från mobiltelefonmaster inte grund för att vägra bygglov så länge strålningen understiger rekommenderade gränsvärden (se t.ex. RÅ 2001 not. 181, RÅ 2006 not. 2 och RÅ 2006 not. 4). Det har inte gjorts gällande att dessa värden skulle överskridas i förevarande fall. Basstationen har en antenn som fångar upp och sänder ut radiovågor. Enligt information från Strålsäkerhetsmyndigheten är strålningen bara någorlunda stark åt det håll antennen är riktad. Bakom, under eller över en antenn är strålningen svag. Det gäller även nära antennen. Den tekniska utrustningen i basstationen och kablarna till antennen ger strålning som är obetydlig. Radiovågornas styrka minskar mycket snabbt med ökande avstånd till basstationsantennen (<http://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/omraden/magnetfalt-och-tradlos-teknik/tradlos-teknik/mobiltelefoni/basstationer/>). Utifrån vad som kommit fram av ärendet och mot bakgrund av den avvägningen mellan allmänna och enskilda intressen som ska göras, anser länsstyrelsen att mobilmasten med tillhörande teknikbodar inte kan anses utgöra en sådan betydande olägenhet som avses i 2 kap. 9 § PBL.

Sammanfattningsvis bedömer länsstyrelsen att överklagandena ska avslås.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist Susanna Bruhn med länsjurist Kristin Hedström Olsson som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Samhällsbyggnadsnämnden i Alingsås kommun,
samhallsbyggnad@alingsas.se

Du kan överklaga beslutet

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver skicka e-post som är större än 25 MB. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, exempelvis en kommunal nämnd, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent aviseras domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.